

B 95
B 45

Karl Farkas

— Beroltho —

005

Politické Spy

Redakce Dr. Zdeněk V. Čechů

— Dílo II. část 1. —

..... U Praze.
Nakladem Jana Leichter
na Mr. Vinohradech 1901.
Tiskem Dra. Ed. Grega.

Cena Kč 4.20

135
055
KARLA HAVLÍČKA

BOROVSKÉHO

POLITICKÉ SPISY.

K VYDÁNÍ UPRAVIL

DR. ZDENĚK V. TOBOLKA.

DÍL II.

»NÁRODNÍ NOVINY.«

(1848—1850.)

ČÁST 1.

V PRAZE.

NÁKLADEM JANA LAICHTERA NA KRÁL. VINOHRADech.

1901.

74

(Úvod k dílu II. viz v dílu II. část 2.)

38-13259

Rok 1848.

1. (HESLO NÁRODNÍCH NOVIN.)

(Národní Noviny z 5. dubna r. 1848. Č. 1. S. 1.)

Dne 5. dubna 1848 vyšlo první číslo Národních Novin. Na časopisu tom jako zodpovědný redaktor byl jmenován bývalý redaktor Pražských Novin Karel Havlíček (redaktorem Pražských Novin byl až do 4. dubna r. 1848) a jako vydavatel a nakladatel hrabě Vojtěch Deym (viz díl I. S. 247). Národní Noviny mimo pondělí vycházely denně; jejich duší byl K. Havlíček. Založení Národních Novin bylo dílo Havlíčkovo. Proč Národní Noviny zakládal, o tom později dne 28. prosince r. 1849, napsal v Národních Novinách toto:

»Dobře věda, že zároveň s konstitucí a svobodou tisku také vláda se bude po novinách ohlížet, které by ve smyslu jejím psaly a ji zastávaly, a předvídaje, že k tomu budou ustanoveny Pražské Noviny, nemohl jsem déle redakci těchto novin vésti. Ačkoli se tehdy ještě ani vědět nemohlo, jaký směr vezme vláda s ohledem na slovanské národy, ba ačkoli ani sama vláda tehdy to nevěděla, musil jsem se vždy obávat, že tento směr nebude snad směrem naší strany, směrem, jak by si ho žádali Slované, a že bych tedy, jsa redaktorem vládních novin, leckdy musil proti vlastnímu přesvědčení jednat. Dbal jsem tedy záhy o to, abych sám založil jiné, nové, samostatné noviny, které bych mohl vždy ve smyslu naší strany redigovati, za kteroužto příčinou jsem je chtěl nazývat Národními Novinami. Podniknutí ta-

Havlíček: Politické spisy II.

kové nebylo malé, a poněvadž mi hlavně na tom záleželo, aby tyto Národní Noviny co do velikosti a zevnějšku důstojny byly našeho národa, k čemuž však nejmín ročně asi 20.000 zl. stř. (= 42.000 korun) nákladu zapotřebí bylo, žádalo podniknutí toto též jakési odvahy; poněvadž však se mi již před tím podařilo Pražské Noviny při znamenitém zvětšení ve formátě od 200 na 1500 odebíratelů přivést, odhodlal jsem se i k tomu. Z ohledu toho však, že se již tenkrát dalo sice předvídati časem svým zavedení kaucí, ovšem ale se věděti nemohlo, jak veliké budou, a aby tedy, kdyby snad tyto kauce tak veliké byly, že bych sám ji nemohl složit, celé podniknutí neuvázlo, staral jsem se v té věci hned na počátku o nějakou jistotu. Šlechtný vlastenec a můj dobrý přítel hrabě Vojtěch Deym (viz díl I. S. 247) slíbil mi na moje požádání nejen podporu v kauci, nýbrž kromě toho se ještě samovolně nabídnul, že mi, kdyby se podniknutí moje nezdařilo a já peněžitou škodu utrpěl, tuto nahradí. Tohoto druhého dobrotivého nabídnutí nepoužil jsem, poněvadž se podniknutí dosti zdařilo.»

Národním Novinám do záhlaví dal K. Havlíček toto heslo:

Skutečná rovnost národností. Spojení zemí koruny naší. Zrušení práv feudálních. Rovnost všech stavů před zákonem. Soudy přísežných. Odpovědné ministerstvo pro korunu naší. Všeobecný sněm celého národu. Národní gardy všude. Úplná reforma škol a ouřadů.

Heslo to bylo v Národních Novinách ze dne 7. dubna r. 1848. Č. 3. S. 9. rozšířeno o požadavek:

»Místokrál v Praze«.

Stalo se to proto, že vyhláškou, datovanou ze dne 5. dubna 1848 a dne 6. dubna r. 1848 na rozích vyvěšenou, jmenován byl místovladařem (»Statthalter«) arcikníže František Josef (nynější panovník v říši rakousko-uherské). (Černý J. M.: Boj za právo. V Praze b. r. S. 85.)